

Ἡ δεσποινὶς Τζούλια Ἀμπελᾶ

Προσωπογραφία Ε. Δούζου

Η ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ *

ΙΝΕ τὰ δημοτικὰ ἄσματα μέχρι σήμερον ἢ μόνη φιλολογία τὴν ὁποίαν παρήγαγον οἱ Βούλγαροι. Μέρους τούτων ἐδημοσιεύθη ἐν Πέστη, Μόσχῃ καὶ Βελιγραδίῳ¹ ἀλλὰ καὶ πόσα ἐπαναλαμβάνονται καθ' ἐλάχιστην εἰς τὸν ἥχον τοῦ μικροῦ αὐτοῦ τὸν ὁποῖον οἱ χωρικοὶ ὀνομάζουσι σβίρκα ἢ εἰς τὴν τρίχορδον γύσλαν τὰ ὅποια οὐδέποτε συνελέχθησαν, ἐνῷ ἔπρεπε νὰ συλλεχθῶσιν! Εἰς τὰς συνθέσεις ταύτας δὲν πρέπει νὰ ζητήσῃ τις οὐδεμίαν τῶν ιδιοτήτων ἐκείνων αἱ ὁποῖαι δίδουσι τὸ νῆλκος τοῦ πισμὸς τῆς Σερβίας καὶ τῶν τραγουδιῶν τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος. Ἡ δημοτικὴ Ἑλλ. ποίησις κατέχει τὸ σπάνιον προνόμιον νὰ παρουσιάζῃ ἡμῖν σχεδὸν πάντοτε ἀρχαῖα αἰσθήματα ἐν ὅλῃ αὐτῶν τῇ ἀγνότητι. Ἐν αὐτῇ ἀνεύρισκε τις οὐ μόνον ἀναμνη-

σεις τῆς ἀρχαίας μυθολογίας—δηλαδὴ τὰς νόμους, τὰς Σειρήνας εἰς τὸν Τάρταρον—ἀλλ' ἐκεῖνος τὸ ὁποῖον μᾶς συγκινεῖ περισσότερο ἀκόμη, δηλ. φιλοσοφίαν τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου, ἣτις δὲν ἔχει τι οὔτε τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης οὔτε τῆς χριστιανικῆς, καὶ ἡ ὁποία μᾶς ἐπαναφέρει εἰς ἀνθηρὰς ἐποχὰς τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Πλῆθος ὀρχαίων συνηθειῶν, πλῆθος μεταφορικῶν σκηνῶν ἐπὶ τοῦ μαρμαίρου, ἢ ἐπὶ τῶν ἔργων τῆς πλαστικῆς δὲν ἔχουσι καλλίτερον ὑπομνηματιστὴν ἀπὸ τὰ ἄσματα τῶν χωρικῶν μεταξὺ τῶν νέων Ἑλλήνων· δύναται τις μάλιστα νὰ προβῇ ἐτι περαιτέρω. Ἡ τέχνη καὶ ἡ ποίησις ἐν τῇ Ἀττικῇ κυρίως ἐξέλεγον τὰς ὑποθέσεις τῶν μεταξὺ τῶν ἀρχαίων παραδόσεων, συνήθως δὲ οὐχὶ μετ' εὐγεροῦς φιλοκαλίας· ἀλλ' ὑπὸ τὸ ἐλληνικὸν πνεῦμα, ὅπερ παρουσιάζουσι οἱ διάσημοι τεχνῖται, ἐξῆλ το πνεῦμα τοῦ λαοῦ· ἡ ψυχὴ αὕτη ἀπλουστερά δὲν ἀνευρίσκεται εἰς τὰ τραγούδια τῆς Πελοποννήσου καὶ τῆς Βοιωτίας, τῆς Θεσσαλίας καὶ τῆς Ἠπείρου· Ἀπεδύθησαν τινες εἰς τὸ ἔργον ὅπως ἀναγνωρίσωσι ἐν τῇ ρωμαϊκῇ γλῶσσῃ διαλεκτὸν ἀττικὴν, ἣτις δὲν ἐγράφετο μὲν, ὡμιλεῖτο ὅμως ἐν τῇ ἐποχῇ τοῦ Περικλέους καὶ πρὸ αὐτοῦ ὑπὸ τῶν χωρικῶν, δηλαδὴ τοῦ κατωτάτου λαοῦ. Τὰ αἰσθήματα τῆς τάξεως ταύτης τοῦ λαοῦ, διετηρήθησαν ἐν μέρει καθὼς καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῆς εἰς τὰ τραγούδια.

Πλὴν τῶν καθ' ὅλου ἐθνικῶν ἰδεῶν, ἀκόμη καὶ ἡ βραχύτης τῶν ἀσμάτων τούτων, ἡ διάκρισις μεθ' ἧς ὁ ποιητὴς ἐκ μᾶς λέξεως δίδει τελείαν εἰκόνα, ἡ

*) Ἀπόσπασμα ἐκ παλαιᾶς μελέτης τοῦ χρηματίσαντος ἐν Ἀθήναις Διευθυντοῦ τῆς Γαλλικῆς Σχολῆς Albert Dumont, πραγματευομένης περὶ τῆς φιλολογίας τῶν Βουλγάρων ἀρκετὰ χαρακτηριστικῆς καὶ τῆς ἐν γένει καταστάσεως τοῦ λαοῦ τούτου μέχρι τοῦ 1874.

1. Ἡ κυρία Δοῖρα δ' Ἰστρία κατέγινεν εἰς τὰς σλαβικὰς παραδόσεις αἵτινες ἐμπνέουσι τὰ ἄσματα ταῦτα καὶ ἔγραψε πῶς οἱ Βούλγαροι ἐδοκίμαζον νὰ ζωγραφίσουν τὴν ποιητικὴν ζωὴν.